

I. STUDIUL ȘI HOTĂRÎREA SFÎNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE A GEORGIEI ÎN PRIVINȚA TEORIEI RAMIFICAȚIILOR

A.	Introducere	1
B.	Privire istorică	2
C.	Consideratii de drept canonic.....	4
D.	Consideratii dogmatice.....	5
E.	Consideratii de teologie mistică	6
F.	Sfintii Părinti despre Biserică.....	7
G.	Concluzii:.....	7
H.	Comisia noastră condamnă categoric ereziile amintite mai sus.....	8

http://www.angelfire.com/linux/viataortodoxa/sinod_gergia.html

A. INTRODUCERE

Înainte de a începe analiza critică a acestor învățături eretice , să ne amintim de regulile si practica primirii în sânul Bisericii Ortodoxe a ereticilor si a schismaticilor.

Despre regulile privind primirea în Biserică a ereticilor si schismaticilor (după I Epistolă a Sfântului Vasile cel Mare)

Dincolo de granitele Bisericii Ortodoxe, săvîrsirea Sfintelor Taine se limitează doar la îndeplinirea formelor lor exterioare - însă săvîrsirea lor devine reală doar după întoarcera ereticilor în sânul Bisericii. Doar Biserica are puterea si dreptul de a lega si dezlega. De aceea Biserica Ortodoxă, cu puterea sa divină, are dreptul să primească în sânul său pe eterodocși fără repetarea formei exterioare a Tainelor săvîrsite la alte confesiuni creștine (Botez , Mirungere, Cununie , Hirotonie).

Întoarcerea eterodocșilor la Biserica mamă se poate realiza în trei feluri : 1. rebotezare 2. Mirungere 3. Pocăintă. Prin săvîrsirea uneia din aceste trei Sfinte Taine mentionate se îndeplinește lucrarea harului sfintilor acolo unde nici nu era prezent. Pentru că "toate acestea le lucrează unul si acelasi Duh" (I Cor. 12, 11) si "Darurile sunt felurite dar acelasi Duh " (I Cor. 12, 4).

În legătură cu acest lucru Sfântul Vasile cel Mare în a sa I Epistolă canonică scrie următoarele: "Începutul separării a fost schisma, iar prin această despartire ei nu mai au harul Sfântul Duh care nu li se mai dă din momentul despartirii lor. La începuturi, înainte de despărțire, aceștia aveau harul preotiei si prin punerea mîinilor transiteau acest har, sfintilor, iar după schismă au devenit laici încît nu mai aveau puterea harului nici pentru a boteza, nici pentru a hirotoni: cei rupti de Biserică au devenit astfel incapabili de a transmite si altora harul Sfântului Duh. De aceea cei botezati de către ei sunt socotiti ca si botezati de către laici iar dacă revin la Biserica mamă trebuiesc primiti prin rebotezare".

Tot aici acest sfînt părinte explică cum si de ce de la acest principiu pot apare derogări: "Iar întrucît cei din Asia au fost primiti fără să fie rebotezati, să fie asa."

Acest lucru este arătat mai clar în referirile la encratiti .Sfântul Vasile cel Mare este de părere că trebuie rebotezați : "Dacă cineva a fost botezat la ei (encratiti), el trebuie rebotezat în cazul în care dorește întoarcerea la Biserică: dacă totuși prin iconomia părinților s-ar socoti altfel, să fie așa (...) mă tem să nu smintesc la mântuire prin încredințarea noastră prea severă."

Prin urmare este preferabilă rebotezarea pentru cei care vin la Biserica Ortodoxă din alte grupări religioase creștine, dar dacă se iau în considerare anumite situații concrete, funcționează principiul iconomiei prin care pot fi primiți în Biserică și prin mirungere și pocăință. Reamintim că astfel în toate cele trei situații persoana primește harul mântuitor. Este de subliniat faptul că dacă cei care revin la Biserica Ortodoxă nu fuseseră botezați înainte prin întreita cufundare (sau turnare) și cu rostirea formulei "...în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh " în Biserica ortodoxă nu îi primește prin mirungere sau pocăință, ci numai prin rebotezare. Totodată pentru cei care se pot primi în Biserică prin mirungere sau pocăință, Biserica are dreptul de a face mai aspră primirea lor în sânul ei - adică prin rebotezare.

Concluzii :

Astfel chiar din I Epistolă canonică a Sfântului Vasile cel Mare reiese clar următoarele:

- Afară de granițele Bisericii dreptmăritoare nu există har mântuitor. Alte grupări religioase sunt lipsite de el. Biserica recunoaște printre eretici diferite grade de rătăcire. De aceea înainte de a primi în sânul ei pe cei rătăciți, Biserica cercetează eroarea fiecăruia prevăzând pentru fiecare caz modalitatea de a reveni la trupul Bisericii .

- Modalitățile de a-i primi pe eretici și schismatici sunt bazate exclusiv pe principiul iconomiei Bisericii și nici de cum presupune că într-o grupare religioasă sau alta lucrează harul mântuitor al Botezului al Mirungerii sau al Hirotoniei. Detinatoare a harului este numai una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserica ortodoxă.

B. PRIVIRE ISTORICĂ

Privind la izvoarele istorice ne încredințăm că în toată lumea creștină, totdeauna și de către toți a fost mărturisită existența unei singure sfinte, sobornicești și apostolești Biserici, care este constituită pe pământ sub forma vizibilă a comunității de credincisi creștini, cu ierarhia și cu administrația sa proprie.

Această încredințare privind unicitatea Bisericii adevărate a fost întotdeauna prezentă la ortodocși și respectiv la eterodocși; disputele se purtau doar în jurul problemei privind care este Biserica cea adevărată. Iar convingerea că statutul și cinstea de a fi Biserica cea adevărată a lui Hristos poate aparține doar uneia singure, nici nu se pune în discuție. În acele timpuri nimeni nu vorbea - așa cum se face astăzi de către teologii eterodocși - că diversele confesiuni creștine sunt de fapt ramuri ale unei singure Biserici a lui Hristos: toate aceste grupări neortodoxe fiind considerate ca schismatice și-au pierdut prezenta harului mântuitor în Tainele lor odată cu separarea de trupul Bisericii ortodoxe .

Asa văd problema din punct de vedere eclesiologic cele șapte Sinoade Ecumenice. Biserica ortodoxă mărturiseste despre sine exclusiv ca fiind cea adevărată precum și prezenta numai în Tainele sale a harului sfânt și mântuitor; numai ierarhia acesteia este purtătoare a harului apostolic prin care are dreptul de a lega și dezlega.

Fericitul Augustin spune că : " Ei (ereticii) primesc harul botezului numai după revenirea lor în sânul bisericii. Afară de granițele Bisericii poți avea orice, cu excepția mântuirii. În afara se poate să ai trepte ierarhice, taine, Aliluia și Amin (liturghie), Evanghelie, credință și să propovăduiești

pe Dumnezeu în trei ipostasuri, dar mîntuire poti să ai exclusiv în Biserica universală dreptmăritoare".

În afara Bisericii dreptmăritoare, săvîrsirea Tainelor chiar în cele mai mici amănunte nu se poate înțelege decât ca formă exterioară lipsită de harul sfintilor si mîntutor. Aceste forme exterioare, golite însă de har, își recapătă valabilitatea numai după întoarcerea în Biserica ortodoxă.

Să notăm că atitudinea față de primirea în Biserică a eterodocșilor de-a lungul veacurilor în diferite Biserici locale a fost variabilă. Dar acele persoane care nu primiseră Botezul după formula corectă (scufundare sau turnare întreită în numele Tatălui si al Fiului si al Sfîntului Duh) obligatoriu, în toate Bisericile si întotdeauna au fost primiți prin rebotezare. În toate celelalte cazuri, fiecare Biserică locală primea pe fostii eterodocși coform iconomiei sale. Vă prezentăm mai jos cum s-a concretizat acest principiu al iconomiei divine în diversele Biserici locale:

Despre episcopii nestorieni, Sinodul III Ecumenic precizează că ei sunt " străini de harul preotiei si sunt depusi din treapta de episcopi"(canoanele 1 si 2); însă sinodul Trulan în canonul 95 statutează că nestorienii sunt primiți în Biserică prin taina Pocăintei, adică nici Hirotonia lor si nici Mirungerea lor nu se repetă. Arienii (Sinodul II Ecumenic, canonul 8; Sinodul IV Ecumenic, canonul 94, s.a.) sunt primiți prin Mirungere - fără rebotezare.

La Sinodul Cartagena din 419 si la două sinoade de la Constantinopol a fost stabilit despre copii botezati la donatisti să fie primiți în Biserică prin Mirungere.

Sinodul VI Ecumenic prin canonul 95 statutează că arienii sunt primiți prin Mirungere iar nestorienii si monofizitii prin Taina Pocăintei (prin lepădare în public de eresul lor). Arienii, macedonenii, novatienii si apolinaristii sunt primiți prin Mirungere. Altii - pavlichienii, evdomienii, montanistii si sabelienii - -sunt primiți prin rebotezare.

1484 -- un Sinod Panortodox a hotărît primirea romano-catolicilor prin Mirungere;

1620 - un sinod local din Moscova a hotărît primirea romano-catolicilor prin rebotezare;

1646 - - mitropolitul Kievului Petru Movilă primea pe romano-catolici prin Taina Pocăintei;

1667 - - în timpul patriarhului Nikon al Rusiei, un sinod local a aprobat primirea romano-catolicilor conform procedurii de la 1484, cu acordul patriarhilor Alexandriei -- Paisios si al Antiohiei - - Macarios;

1672 - - un sinod local din Ierusalim a hotărît primirea romano-catolicilor si a protestanților prin Mirungere (fără rebotezare);

1718 - - după îndemnul patriarhului Constantinopolului, Biserica Rusiei reafirmă primirea romano-catolicilor si lutheranilor prin Mirungere;

1755 -- patriarhul Constantinopolului Chiril V a promulgat "Orosul" (semnat si de patriarhul Alexandriei -- Matei si al Ierusalimului -- Partenie) prin care se stabilea primirea ereticilor (între aceștia si a romano-catolicilor) prin rebotezare.

1757 -- Biserica Rusiei primește pe romano-catolici prin Taina Pocăintei;

1888 -- Patriarhia Constantinopolului a promulgat hotărîrea pentru primirea prin Mirungere a romano-catolicilor;

sec XIX - în Rusia în timpul mitropolitului Filaret, Biserica primea în sînul său pe totii creștinii apuseni prin rebotezare, iar acum pe protestanți îi primește prin Mirungere si pe catolici prin Pocăintă.

În ceea ce privește primirea în Biserică a ierarhilor - pentru cazul în care confesiunile din care provin ei există succesiunea apostolică si se săvîrsește exact ritualul Hirotoniei - este posibilă primirea lor (a ierarhilor, n.n.) prin Mirungere sau Pocăintă. Acestor persoane li se păstrează

aceeasi treaptă ierarhică în care se aflau înainte de revenirea lor la trupul Bisericii celei adevărate.

După cum putem vedea și în "Pidalion", doi schismatici Zonie și Saturmin au fost primiți în Biserica mamă, păstrându-și rangul lor de episcopi: "Să știi că pe frații nostri Zonie și Saturnin care au fost schismatici i-am primit în scaunele lor episcopale" (Sfântul Vasile cel Mare, I Epistolă canonică).

Este foarte important în istoria Bisericii universale de cunoscut faptul că în paralel cu diversele Biserici locale existau și există diferite practici de a primi pe eterodocși, dar aceasta n-au fost niciodată motiv pentru dispute între ele. Astfel, Sinodul din Cartagina hotărăște următoarele: "în legătură cu aceasta (primirea ereticilor) fiecare dintre noi trebuie să spună ceea ce găndeste, dar nimeni nu trebuie să judece pe altul și să respingă unitatea (euharistică) cu cei care găndesc altfel."

Bazându-se pe hotărârea Sinodului IV Ecumenic aproape toate Bisericile locale primesc pe monofiziti prin Mirungere; Biserica Ortodoxă a Georgiei, prin hotărârea unui Sinod local de la Ruis-Urbnisi (anul 1103) practică deja de nouă veacuri primirea monofizitilor prin rebotezare.

Faptul că în afara Bisericii se pot săvârși doar formele exterioare ale Tainelor se confirmă prin aceea că în diferitele Biserici locale există mai multe practici de primire a eterodocșilor, dar aceasta niciodată n-a stîrnit controverse; pentru că dacă într-o Biserică locală se primesc ereticii prin rebotezare în timp ce într-alta aceeași sunt primiți prin Mirungere sau Pocăintă, este clar că pe aceste persoane ambele Biserici locale le consideră nebotezate. În prima situație, Biserica folosește o practică mai aspră (acrivie), iar în cea de a doua, o altă Biserică locală uzează de economie (nerepetînd asupra persoanei primite forma exterioară a Tainei) și, săvîrsind în mod real și deplin cu puterea harului mîntuitor Taina Mirungerii sau Pocăintei, realizează în fapt plinirea Botezului săvîrsit înainte de primirea în Biserica adevărată doar sub aspectul său exterior.

Concluzii:

Din această prezentare istorică reies următoarele:

- Dacă în grupările eterodoxe aspectul Tainelor săvîrsite ar fi mai mult decît cel exterior, atunci Bisericile Ortodoxe locale n-ar fi atît de riguroase privind primirea eterodocșilor la dreapta credință;
- În afara granitelor Bisericii Ortodoxe există numai forma exterioară a tainelor, golită de harul divin cel de viață făcător și mîntuitor. Aceste forme exterioare primesc conținutul harului doar după revenirea persoanelor la Biserica mamă.

C. CONSIDERATII DE DREPT CANONIC

Canonul apostolic 46

Episcopul ori presbiterul dacă va admite botezul sau jertfa ereticilor, poruncim să se caterisească. Căci ce pătășie are Hristos cu Veliar; iar ce parte are credinciosul cu necredinciosul.

După învățătura Bisericii oricare eretic este în afară de Biserică, iar afară de Biserică nu poate fi adevărat botez creștin nici adevărată jertfă euharistică, precum nici o altă adevărată sfîntă taină. Această învățătură a Bisericii se expune de canonul apostolic prezent cu referire la Sfînta Scriptură, care nu permite nici un fel de comuniune între cel ce mărturiseste credința ortodoxă și cele ce învață împotriva credinței ortodoxe după cum citim și în Constituțiunile Apostolice (IV, 15) și tot astfel învață și părinții și învățătorii bisericești începînd de la întemeierea Bisericii. Prin

urmare ereticii nu au botez adevărat sau altă funcțiune preotească adevărată și episcopul sau prezbiterul ortodox care recunoaște de corect botezul săvârșit de preoți eretici sau altă funcțiune preotească, acel episcop sau prezbiter, după canonul acesta, este a se caterisii din tagma preotească, deoarece prin aceasta arată, sau că nu cunoaște esența credinței sale, sau că însuși înclină spre eres și cert este că în ambele cazuri este nevrednic de chemarea preotească.

D. CONSIDERATII DOGMATICE

Una din dogmele centrale ale Bisericii este unitatea acesteia. Temelia acestei unități este regăsită în al IX-lea paragraf al simbolului de credință: "Cred într-o una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică".

Această dogmă se bazează și pe cuvintele scripturistice: "Pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui" (Mt. 16,18). Din aceste cuvinte reiese clar că Iisus Hristos întemeiază o singură Biserică și de aceea o aminteste la singular. Sfântul Apostol Pavel vorbește astfel despre Mântuitorul Iisus Hristos: "El este capul trupului, al Bisericii." (I Col. 1,18), "Care (Biserica) este trupul Lui, plinirea Celui ce plinește toate într-o totă" (Efeseni 1,23) și iarăși:

"Căci nimeni vreodată nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și îl încălzește, precum și Hristos Biserica." (Efeseni 5,29).

Granitele Bisericii lui Hristos sunt caracterizate prin două condiții esențiale:

a. credința adevărată; b. unitatea euharistică (liturgică).

Sfântul Maxim Mărturisitorul vorbește astfel despre dreapta credință

"Mântuitorul și-a numit Biserica Sa sobornicească, dreptmăritoare."

Despre unitatea euharistică, Sfântul Ciprian al Cartaginei scrie următoarele:

"Trebuie să știi că episcopul este în Biserică și Biserica în episcop, iar cel care nu este în comuniune (euharistică) cu episcopul, acela nici nu este în Biserică și se însală cei care nu sunt împăcați cu ierarhia instituită de Dumnezeu având nădejdea să-și găsească unitatea (liturgică) pierdută, aflând-o la cei răătăciți. Când de fapt Biserica este una, sobornicească și nedespărțibilă și peste toate unită și întărită prin comuniunea (euharistică) a ierarhilor."

De aici rezultă dar că unitatea de credință și liturgică a episcopilor formează Biserica adevărată a lui Hristos.

Prin Sfânta Împărtășanie, fiecare om se uneste cu trupul mistic al lui Hristos iar această unire constituie Biserica lui Hristos al cărei cap este Mântuitorul Însuși ("Ca o pâine, un trup suntem cei mulți, căci toți ne împărtășim dintr-o pâine." - I Cor. 10,17; "Pentru că suntem mădulare ale trupului Lui, din carnea Lui și din oasele Lui" - Efeseni 5,30).

Despre unitatea Bisericii ca trăsătură fundamentală a acesteia, vorbesc toți Sfintii Părinți. Sfântul Ioan Gură de Aur scrie următoarele: " (...) astfel, cum ne învață Scriptura și Sfintii Părinți, Biserica adevărată a lui Hristos este una singură din care în diferite timpuri s-au despărțit diverse adunări eretice și grupuri schismatice."

În același timp, dogma ortodoxă despre Biserică ne învață că Biserica lui Hristos este singurul loc unde lucrează harul sfintitor și mântuitor, adică unde sunt valabile cele Sapte Taine ale Bisericii. Biserica este trupul mistic al lui Hristos și numai în ea se poate plini îndumnezeirea omului.

Sfântul Antonie cel Mare spunea următoarele cuvinte: "Dumnezeu s-a făcut om pentru ca omul să devină dumnezeu." Pentru aceasta Mântuitorul a întemeiat Biserica Sa în care începând cu ziua Cinzecimii lucrează Duhul Sfânt și se săvârșesc Sfintele Taine.

Vrăjmașul omenirii din ziua înființării Bisericii a început lupta împotriva ei prin învățături gresite și prin sciziunea Bisericii. Încă din perioada apostolică au apărut primele erezii care prin răspîndirea învățăturilor gresite și înșelare luptau împotriva Bisericii dreptmăritoare. Despre ei, Sfîntul Apostol și Evanghelist Ioan spune: "Iar acum mulți antihristi s-au arătat; de aici cunoaștem noi că este ceasul de pe urmă. Dintre noi au ieșit, dar nu erau de-ai noștri, căci de ar fi fost de ai noștri, ar fi rămas cu noi, ci ca să ne arate că nu sunt totuși de ai noștri, de aceea au ieșit." (I Ioan 2,18-19).

Sfîntul Apostol Pavel anatematizează pe toți ereticii din toate timpurile:

"Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decît aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema! Precum v-am spus mai înainte și acum vă spun iarăși: Dacă vă propovăduiește cineva altceva decît ați primit - să fie anatema!"

Pe eretici și adunările lor îi anatematizează și sinoadele ecumenice. Sfintii Părinți demascau și înfierau aceste învățături gresite, ucigătoare de suflet iar pe cei care le îmbrățisau îi numeau urîtori de Hristos și antihristi.

La fel de vinovați sunt și schismatici al căror păcat, după cum scrie Sfîntul Ciprian al Cartaginei "nu se spală nici cu mucenicie, dacă bineînțeles dacă nu s-au pocăit și nu s-au întors la Biserica mamă.

Concluzii:

Din perspectivă dogmatică reies următoarele:

- Biserica adevărată este una singură. Membrii ei sunt toți cei ce mărturisesc învățătura ei și participă la viața Bisericii prin comuniunea euharistică.
- Biserica este singurul loc al mîntuirii în care se realizează îndumnezeirea omului și unde se înfăptuiește unitatea cu trupul mistic al Mîntuitorului.
- Toți ereticii și schismaticii se află afară de granițele Bisericii și sunt lipsiți prin aceasta de harul mîntuitor al Sfîntului Duh pe care îl primesc credincioșii prin Sfintele Taine.

E. CONSIDERATII DE TEOLOGIE MISTICĂ

V. Lossky scrie următoarele: « Din cuvintele Sfintei Scripturi "Căci încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit" (Ioan 7,39) se vede clar că lucrarea Sfîntului Duh înainte de înființarea Bisericii și în afara Bisericii nu se face așa cum se întîmplă în cadrul Bisericii după Cînzecime. Mîntuitorul spune "iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului (...) Acela Mă va slăvi pentru că din al Meu va lua și vă va vesti. Toate cîte are Tatăl ale Mele sunt; de aceea am zis că din al Meu ia și vă vesteste vouă." (Ioan 16, 14-15). Dumnezeirea comună a Tatălui și Fiului se dăruiește în Biserică prin Duhul Sfînt credincioșilor iar prin aceasta ei se fac părtași dumnezeirii. Duhul Sfînt dăruiește credincioșilor focul dumnezeiesc - harul necreat, prin aceasta ei devenind mădulare ale aceluiași trup - cel al lui Hristos. Trebuie neapărat să purtăm numele Fiului (al lui Iisus Hristos) și să fim mădulare ale trupului Lui (adică ale Bisericii) ca să primim Duhul Sfînt »

Sfîntul Irineu de Lungdunum (Lyon) scrie: "Unde este Biserica acolo este și Duhul Sfînt; iar unde este Duhul Sfînt acolo este Biserica și tot harul, iar Duhul Sfînt este Adevărul. Harul mîntuitor al Sfîntului Duh lucrează în Tainele Bisericii, adică exclusiv în Biserică, aceasta avînd granițe canonice bine delimitate, vizibile.

Prin Botez omul devine mădular al trupului mistic al lui Hristos, adică membru al Bisericii. De aici reiese clar că Botezul (la fel și celelalte Taine bisericesti) nu pot să existe independent de Biserică (adică în afara granițelor acesteia).

Dincolo de granițele Bisericii lui Hristos, adică la eterodocși, "Tainele" săvîrsite de aceștia nu pot să unească în mod real pe primitori cu Biserica lui Hristos cea adevărată (ortodoxă).

Este cu neputință ca prin Botezul săvîrsit la romano-catolici, monofiziti sau protestanți, omul să devină ortodox, adică membru al unei singure adevărate Biserici a lui Hristos. La fel este cu neputință ca prin Hirotonia săvîrsită dincolo de granitele Bisericii, omul să primească harul preotiei.

F. SFINTII PĂRINTI DESPRE BISERICĂ

Toate cele spuse mai sus au fost din totdeauna sustinute de către Sfintii Părinți.

Sfântul Ciprian al Cartaginei:

În afara Bisericii nu există mîntuire: casa lui Dumnezeu este una singură și este cu neputință să se mîntuiască cineva în altă parte decît în Biserică (...) oricine se depărtează de Biserică devine străin de testamentul Bisericii. Cel care strică pacea și unitatea în Hristos lucrează împotriva lui Hristos."

"Episcopia este unitatea în care tot și fiecare în parte slujesc, la fel și Biserica este una."

"Biserica sobornicească este una singură și nedespărțită; de aici unitatea ierarhilor."

Sfântul Irineu de Lungdunum (Lyon):

"Cei care se depărtează de la Biserică(...) ei se pedepsesc pe sine însși, tocmai despre ei spune Sfântul Apostol Pavel că după prima și a doua mustrare, îndepărtează-te de la ei."

"Unde este Biserica acolo este și Duhul Sfânt. De aceea cei care nu au părăsire cu ea nu au parte nici de trupul lui Hristos din care izvorăște apa vieții."

Fericitul Teodorit:

"Unul singur este trupul plămădit din mai multe mădulare. Trupul unic al Bisericii după spusa Apostolului este al lui Hristos întrucît capul acestui trup este Hristos Însuși."

Sfântul Chiril al Ierusalimului:

"Mărturisirea credinței ne învață despre una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică pentru că să te păzești de stricăciunea adunărilor eretice și să fi totdeauna în sfînta sobornicească Biserică."

Cuviosul Teodor Studitul:

"Din timpurile apostolice și pînă acum în Biserică au pătruns mai multe erezii (...). Dar Biserica a rămas neîmpărțită și neclintită și așa va rămîne în vecii vecilor desigur făcătoare de stricăciune și-au smuls din ea."

"Mărturisesc în fața lui Dumnezeu și a norodului: ei (ereticii, ei) singuri s-au rupt de trupul lui Hristos -Biserica- ale cărei chei sunt credința și pe care n-au înghițit-o pînă acum și nici nu o vor face în veci porțile iadului, adică gurile ereticilor."

Concluzii:

Din toate cele spuse mai sus, Comisia Teologică a Patriarhiei Georgiei a stabilit că la începutul secolului XX, în cercul teologilor modernisti s-au formulat următoarele învățături eretice:

- Valabilitatea Sfintelor Taine și în afara granițelor canonice ale Bisericii lui Hristos celei adevărate.

- Așa zisa "Teorie a ramificațiilor".

Toate aceste învățături contrazic radical eclesiologia ortodoxă și sunt absolut inacceptabile pentru ortodoxie.

G. COMISIA NOASTRĂ CONDAMNĂ CATEGORIC EREZIILE AMINTITE MAI SUS.

Iar în ceea ce privește primirea ereticilor și a schismaticilor în Biserica Ortodoxă procedura recomandată se bazează pe principiului economiei și nicidecum nu înseamnă că într-o oarecare grupare din afara Bisericii lucrează harul Sfântului Duh -- al Botezului, al Mirungerii sau al Hirotoniei.

Detinătoarea harului este exclusiv una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică Ortodoxă. Amin.

Notă:

1. Ereticii sunt cei care mărturisesc învățătură gresită și în același timp nu sunt în legătură euharistică cu Biserica dreptmăritoare.
2. Schismaticii sunt cei care n-au învățătură gresită dar nu sunt în legătură euharistică cu Biserica. (se despart pe motive secundare de ritual)